

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a mesloga sve pokvarci" Nar. Posl.

Predplatni s poštarnom stoji 20 for., a selljake samo 10 for. za cijelu godinu. Razmerno 50 novčića za godinu. Ivan Čarlovic vise poštarno. Gdje se ne jede ujmanje 8 selljaka te su voljni, da im ljeti saljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davati Šembo za 70 novčića na godinu evakonu. Novci se salju kroz poštarsku Nazadnicu. Ime, prezime i najbolji poštu valja jasno označiti. Komu List nedodao na vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenom pismu, za koje se neplaća niti karta poštarna, napisav Izvama Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plača.

Umoljavamo onu gospodu predbrojniku, koji još nisu svoje predplate za tukudu godinu namirili, da to odmah učine, jer bi bila već doba.

Pučke škole u Istri.

II.

U 20. broju «Naše Sloga» govorili smo o radnji našega pokrajinskog sabora gleda školam, naročito o zakonskom predlogu, kako da se uvede pravedniji razmer kod doprinajanja troškovih za isto nobi li se bar njekoliko odteretili oni, koji školske vlagodati nouzivaju.

Velika svota od 300.000 for. koja bi se naskoro imala skupiti za učiteljske plaće u Istri, prestrašila je porečku juntu, koja mora najbolje znati što može i nemože snasati nevoljna Istra. Po obstojecem zakonu svaki gradic, svako selo ima pravo tražiti učitelja, ako ima u svojem okolišu 40 djece mužkoga i ženskoga spola u dobi od 6-12 godine i pripravljen stan za školu i učitelja te ako je bližnja škola udaljena preko uru puta.

Može se dogoditi, da ovo selo ne plaća ni 300 for. državnoga poreza, a školskoga nameta jedva 60 for. Dobro je dakle bilo, da se je junta za dobu na to osvrnula, jer bi bila moglo doći u pogiblj naša škola.

Odobravamo podpuno prodlog, da se novim zakonom popravi ogromna nepravda, koja se sgađa osobito hrvat-

skomu kmetskomu stališu. U većem dijelu gradića, gdje živi Talijani, ima dostatno učiteljih i školab, dokim na strani hrvatskoj nijo talco. Siromašni kmotovi, kojih ili nijo dovoljno, da uzmognu zahtijevati školu, ili koji nemogu sagraditi školske sgrade, plaćaju već 8. godinu školski namet (adicional) te pomezu imučnjim od sobe udždravati učitelja plaćajući namet u istoj mjeri kako stanovnici jednoga istarskoga gradića, koji ima za 257 školu polazeće djece 9 učiteljih i učiteljicah tako da za škole toga mjeseta mora provincija dodavati godišnjih 5000 for. Nebi bilo bolja i pravednije, da se svota od sellah noćimajućih škole sahrani pak da jum se u svoje doba povrati za gradnju škole!

U 9. broju «Naše Sloga» donieli smo tabulu¹⁾ iz koje se jasno može uvidjeti razmer koliko je gdje učiteljih, skolab, troška to koliko doprinaša svaki sudbeni kotar školskoga nameta. Rečena tabela kaže nečuvenih razlikah u našoj pokrajini. Stanovnici pojedinoj kotari primaju do 165% čak i do 190% od onoga, što plaćaju za škole, dokle provincija jim dodaje 65 i 96 novčića po forinti!

Imado ljetorah, koji primaju za plaćo svojih učiteljih jedva 17% od

¹⁾ U toj tabuli podkralo nam je to otkrivjeno istarskih pogostih, koje nuda Izpravljamo. U rubrici "8." kod "Volosko" mjesto 68125 ima ato 68122, kod "Podgrad" mjesto 30225 popravljeno. U 33. rubrici stoji u mušlovu godina 1870, a linni biti god. 1880. U 41. rubrici pod brojeve 167 i 128 za kotar Lušnji imaju još dodci brojevi 100 i 143 za kotar Krk.

nom i Čehom navješćivao u ono vrlo sivo Evandjele, nego i Hrvatom, Poljicom i Čink Rusom. — Uz propovjadjanje sv. tijede, trudio se da prizivi svoj crkvi vrstnih duhovnika i Bog je trad njegov blagoslavio. Žrtva, da je po svojoj smrti ostavio za sobom do 200 učenitaca! — Ljepa katica ovih bijanu sinovi od plemenitih obitelji, kao Slavonci, koji su već spomenutim i drugi! — Najvrstniji bili su: Gorazd, Moravljani i najdraži učenik Metodov, koji je poreč slavjanskog jezika poznavao i latinski te i postao nasljeđnik svojega učitelja. Zatim bili su na glasu: Angelar, Sav, Naum i Klimente iz Bugarske. Svi ovi bili su redjeni za svećenike u Rimu.

Sv. Metod bio je u vremenu i sa slavjanskim knjigom. Nastavio je rad svojeg pok. brata Cirila te je preveo u kratko vreme malo ne cito sv. Pismo osim knjigaj Makabejskih. — Dva su brzopisca, vell zittje, pisala a on je kazivao! — S tog mogu se nazvati naši sv. Braću ne samo slavjanski apostoli nego i utemeljitelji njihove književnosti.

Djelovanje Metodova priljubilo mu je kod puča sveobče poštovanje ali nije tako kod Svetopuka.

Svetopukovo poboljšanje bilo je samo izvansko i nije dugo trajalo. Iskrene prijatelj i štovatelj Metodov nije bio nikad. Velika doista djela svetčeva, njegova apostolska gorljivost i nesobičnost, njegov bezpriskorni život i velika ljubav puča prama njomu, silna Svetopuku da mu dajbudi izvanjsko poslovano izkazuje. — Metodova slavna djela pričela su, da nije ovaj nesretni san napeta luka spustio u njega oštре strele ili ga oštreljio posjekom. — veli bugarska legenda.

Zašto pak nije mogao trpjeti Svetopuk

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIĆTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaže se

Tip. F. Husta, Palazzo Diana Via S. Lazzare 15.

Pisma se šalju platjene poštarine. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se II u člancu II u Izvadku, naime pramo svoj vrednosti i amerci ovoga Lista. Nepotpisani se dopisi neuoporebljuju. Osobna napadanja i čisto eukromne stvari ponalaže mjesto u ovom Listu. Priobčena se plama tiskaju se 5 novčića svaki redak. Oglasi od 8 redakata, stope 60 novčića, a svaki redak suviše novčića; ti u slučaju optovaranja po što se pogedoglasnik i odpravnici. Dopisi se nevaruju. Uredničtvo i odpravnici, osim izvanrednih slučajevih, nedopiju, nego putam svoja Listnice.

onoga, što plaćaju dakle po svakoj foni ostaje 83 novčića za škole drugih kotara! Imadomo dva sudbena kotara, od kojih jedan broji 16.000 a drugi 15.000 stanovnika; prvi kotar plaćao je god. 1879. Školskoga nameta 4514 for., drugi 4513 for., ipak je prvi kotar imao 24 redovite učitelje, a drugi kotar samo 3 učitelja.

Prvo spomenuti kotar troši na svoje učitelje 7970 for., drugi 1640 for. Prvomu kotaru mora dakle provincija dodati godišnjih 5265 for., drugomu ostaje 3873 for. i osim toga još dio državnog podpore, ukupno 4000 for., koji bi u 8 godinu stvorili svotu od 32.000 for., koji su se pak izgubili u dubokom moru provincijalnoga školskoga troška! Stanovnici, koji su ovu svotu od 32.000 for. platili, još danas nisu nezauzeti, što jo škola! Gdje je tu pravednost? Ovo negovorimo mi, nego to pokazuju dogadjaji i činjenice ovih zadnjih osam godina!

Uzmemu li pak obćine u obzir, naći ćemo veliku nepravdu u istoj obćini, kao što je to spomenuto u saboru jedan od naših zastupnika. Obćina Buzet platila je god. 1880 godišnjega državnog poreza 21.722 for., školskoga zomajskoga nameta 4344 for.

Obćinari, koji su te godine imali školu, platili su državnoga poreza 5756 for., dakle za školu for. 1151, a oni, koji nisu imali škole — Krbunščani i drugi — platili su poreza 15.966 for., školskoga nameta 3193 for. Isto jo obćini Materiji, koja je u onoj go-

dini platila 8159 for. za porez Brezovica i Materija, koje imaju školu, platile su 245 i for. dižavnoga poreza i 490 for. Školskoga nameta, drugo podobno neimajuće škole platilo su poreza 6205 for. t. j. 1241 for. Školskoga nameta. Obćina P. 4514 for. platila je obćega državnoga poreza 28.858 for., od toga je platilo 16399 državnoga duške 3279 for. Školskoga nameta stanovničivo, koja posjeduje škol, dočim je ostalih 12459 for. državnog poreza odnosno 12491 for. Školskoga nameta platilo stanovničivo, koje nema ni kakve škole! Pazinska obćina platila je god. 1880 državnoga poreza 24928 for. uživajući škole platili su for. 16511 državnoga poreza odnosno 3302 for. Školskoga nameta, bezškole platili su 8417 for. državnoga poreza odnosno 1683 for. Školskoga nameta. Stanovnici ovih četiri obćinah, koji su imali škole, platili su Školskoga nameta 8224 for. a oni bez škole 8609 for!

Navedeni brojevi očituju nam, kolika je nepravdedost vladala do sada u doprinjanju za školske potrebe. Junta je sama predložila, da se ima popraviti zakon u smislu, da oni, koji nemaju škole, nebudu toliko plaćali za škole koliko do sada. Ovo je čvor, koji tihijeviše nas Hrvate i Slovence doprinajaju, drugim, da se bude i izobražavaju, u naša djeca da ostanu u tmini!

Kako je junta i nju slediće sabrrešio ovo velo važno pitanje, razložiti ćemo drugi put.

u Rim te ujedno umolje Svetopuka, da ju odobri i podupire. Qvo se vršilo ljeta 879.

Papa Ivan VIII. pročitav tužbu, začinil se veoma, jer nije mogao vjerovati, da se jedan Metod, što je pred 10 po prilici ljetom prisego u Rimu, da će propovijediti sami istinski nauk sv. crkve rimokatoličke, iznevjerio i postao razkolnik, ne ipak tužbu nije mogao niti smije prezreti, te je radi tog pismom od 14. junija 879 pozvao Metoda u Rim da se opravda. Pismo glasilo je ovakovo:

„Ivan, episkop, sluge Božje, mnogo priještanom Metodiju, nadepiskopu u Panoniji.

„Vi treba, da učito i da vodite ka spisjenu svojom naukom pok, koji je povjeren vam kao duhovnom pastiru Gospodinovom. A mi čujemo, da vi učito nečem, što nije primila rimska crkva od prvoga među apostolima, I što propovijediti svaki dan, da, dakle odvode pute u zabliudu. Za to vam zapovjedamo ovim apostolskim pismom, da dojete le tom nadim, da mi čujemo. Iz vašu uistinu: da li je vladanje i učenje vaše saslašno s onim, što ste se vi zaklenili rimskoj crkvi, i da jasno poznamo nauku vašu. Osim toga, mi čujemo, da vi služite službu na jeziku barbarskom, to jest, slovenskom. U pismu koje smo Vam poslali po Pavlu Antonskom opiskopu, mi smo vam već zabranili da svetu službu nesližite na tom jeziku, nego da je služite latinski ili grčki, kao što to čini Božja crkva, razširena po svoj zemlji po svim narodima. A dozvoljeno vam je, poučavati narod (tom jeziku) pošto psalmopoevate sive narode da slave Boga, a i apostol kaže: neka svaki jezik izgovijeda, da ju Isus u slavi Boga Oca.“

Na ovo pismo poda se Metod odmah u

DOPISI.

Sv. Lovreč blizu Labinja.

Javljam ti se, mila Sloga, da ti izkažem jude, koji nas čekaju do malo godinah u ovom mjestu. Nikto nije otvorio ustijuh svojih, da reče kakvu riječ za dobro svoje djece, koju čeka velika nevolja tako da do njekoliko godina neće biti niti jednoga pismenoga čovjeka med tisuću ljudih ovđe kod nas. Sada nas je još desetak znajućih čitati i nješto pisati, nu nas će po malo nestati a naši potomci bit će prisiljeni putovati dve uro u Labinj, da jim tamo tko pročita bilo kakvo pismo il koju drugu stvar! Već i danas se to sagđa a za plaćicu nose kakva ribice, juče ili što drugoga.

Nije li je to grich vapijući u nebo? Doprinsamo kako svaki drugi u pokrajini za škole a nas se ostavlja bez svačake poduke! Osvjedočio se jo presv. porečki biskup koliko jih je bilo ovo godine kod sv. potvrdi a i znaju dobro naš odnošnja labinski gospoda. Bio jedan od naših pitati labinskiju občinu, zašto nam se nedaje škola, kad mu tamo netko od občine reče, neka miruje, da će već pisati na jantu i još drugoga, nu mi nevidimo ništa ni od junte a niti od občine! — Gdje je ta jednakopravnost? Pisano jo od prorokah i od apostolah, da slabo za uboge i siromašne po bogataši te ako čitaju stara pisma, još će se bolje osvedočiti. Mnogo bi još pisao, nu nisam naučan nego prosim milu Našu Slogu, da obaviesti ovo moje pismo, neka svet znače, kako nam se godi.

Jedan kmet i mornar.

Iz Tinjana, početkom Studenoga.

Bahato oglasio se ovih danah neki član novoustrojenog talijanskog kažinu u trčanskoj novini »Indipendente« i počeo za prvi put sipati po svjetu golu neistinu. Malo sjemona, a još manjina dragi dopisniče, doklo loša ti žetva.

Taj slavni kažin, koga toliko u zvezde kuje ta dopisnik jest jedna na polu podzemanu konoba puna vlagu, bila jednom određena za dučan sa njekoliko stativima, koji su popunili ponajviše sa francuskimi i njemačkim kojigama, da jili možda jedan od dotočnih članova čitati znade, i koje je jedan član istoga baština iz Napulja ako se novaran.

Rim. Sv. Otac sazove duhovni sbor episkopat, da ispitaju stvar Metodova. — Protivnici 17 Metodovi navadaju u svojoj tužbi, da Metod noute o Duhu svetom onako kako u rimskoj crkvi i da prenestapo rabiti, kako već čusmo, kod službe Božje, po njihovom zlobnom ili a plitkom mišljenju, slovenski barbarski jezik.

Pošto je Metod bjeđedano dokazao, da on upravno vjeruje i uči o Duhu svetom, rimo-katoličku crkvu, da je razumjeti sv. stolici, da slavjanski jezik nije barbarski nego ljepeški i bogatiji od svih odašnjih zapadnih jezika osim latinskoga, da je poraba slavjanskog jezika u Moravskoj od neizrecive koristi i posamu crkvi, dačće i potrebu, radi ondašnjih osobitih okolnosti. Papa Ivan VIII. sa slušav sv. Metodu odobri podpuno njegove razloge dokaze, počivali njegov trud i dopustili porabu slavjansko liturgijo u crkvi. U pismu upravljenom tom prigodom na Svetopuktu pape sveti Otac slijedeće:

»Našavši da je Metod pravovjeran, da je zauzet za svaku nauku i službu crkvenu, mi van ga vraćamo, da na novo upravlja Božjom crkvom koja mu je povjerenja: vam zapovedamo da ga ljubavno primite, kao svoga pravoga pastira s pristojnom časuu i uvaženjem. Svojom apostolskom vlašću mi smo mu potvrdili nadepiskopsku prava ostavivši ga u tom do vješta s milosru Božjom. Božji nježnu je povjeren i on će davati radost o dušam...«

Mi zapovijedamo da svu svećenicu, djakoni i duhovnicu, svili redovima Slovjeni ili Neslovjeni, koji se nahode u svojoj državi, budu pokorni i poslušni u svemu našem, bratu, vašem nadepiskopu, i da počne ništa bez prispita njegova. Ako se nadaju kakvi nemirni

članovah svih imade okolo deset od kojih veći dio Talijanah (recte Kneže-Iah) istim prezimenom, a ostali pak su talijančenici sa čisto hrvatskim imenom.

Slavni taj dopisnik mističi postignuti svoj cilj prije nego li se sam nadao, počeo odmah napadati na naš list, koji da se ovamo ugnjeo, da je po drugih uzdržavan, da nepiši kako mi govorimo, jer da ovđe se govoriti neki dialekt (porugljivo narečje) i da ga nerazume koji ga čitaju i. t. d., za čudo da nijo još rekao maledetti »ščavik.«

Gospodin se da dopisnik valjda pomutio sa svojimi advokatskim izrazi, tor se on nesjeća buduć premlad, da se ovđe »Naša Sloga« čita odkad god je počela izlaziti, čita ju mlado i staro veliko i malo, koji samo ikoliko čitati znaju. Da ju nerazumiju, nebi ju čitali nit plačali; a tebe, g. dopisniče i twoj drugove, nije nitko još pitao da mu sadržaj tumači, a još manje da zakoga platite? Čuješ li!

Diraš g. dopisniče baš u životu tamburice, predbacujec da njekoju fanatički sunjari šire taj giornale. Pokušaj, dragi dopisniče, ovo: kupi tovor Indipendentu, tih dijeli med našu kmote, pak tke će jih osim tebe razumeti.

Pokušalo se ugušiti Slogin duh još kad je počela izlaziti, i buduć so onda naši protivnici u svakom obziru moćnjimi čutili, to jim je ipak sreća slabo poslužila, svi nascrti jih se izjavili. Sada pak je prokasco, uzalud vaš trud, što neznati, da se svaki put do 30 brojevima »Naša Sloga« po našoj občini raztrese, te neće svaka neplodna ostati, neznati da je skoro 20 članova upisano u društvo sv. Jeronima, i svaki član prima do četiri veoma poučne knjige na godinu, ter neće valjda ni ova bez uspjeha ostati.

Mi smo uvidili korist, koju crpimo iz našega cijenjenog lista (u tom grmu leži zec), pak stoga so ti g. dopisniče lutis, da ga naš puš čita, jer uvidjaju u našem razvoju svoju propast pak još veliš da mi napadano i crnimo sve što je talijansko. To jo prava neistina! Neznam kakvu razliku činiš medju osobom ili jezikom??

Nemože nitko dokazati, da je koji naš rečko da talijanski jezik nije lep, gladak i po svetu razprostranjen da je on barbarski, divijski, Ščavonski, murlački jezik; dočim Vi i Vaši nam ga

ili nepoušni duhovi, koji bi počeli činiti sabilazne ili razdor, pa se neprapravo na prvu drugu opominje, mi naredujemo svojim vlasti, da so takvi izlazni iz vaših crkvach i iz vaše zemlje, kuo slijedi kukolja, po uputstvih, kuo smo mu mi dati, i koji saljemo!

Što se pak tiče slavjanske liturdijije u crkvi piše papa datje:

»Što se končno odnosi na slovensko pismo, izradjeno po pokojnom mudracu Konstantinu, podpuno ga kvalito i dopustimo, da su u njem glase hodošpevi na časť Gospodinov i priručamo da se u tom jeziku očaravaju nauke i djela Krista Gospoda našega. Sveti pismo svec das da hoćimo Boga ne samo u trdi jezicu, jer veli: »Kvalite Gospoda sv. urodi, kvalite sta plemenata. I Duhu svetoga napunjeni apostoli, naštežitaku u svih jezicu velikat djebla Božja.«

Pošto je Metod protivnike Metodovo najviše lutio, da se sv. misa i ostala svetostajna obavljaju u slovenskom jeziku, te u svojoj tužbi najviše na to smjerili da se ovo zabranji, sv. otac zabacuje njihove ne razložne zahajjeve i piše:

»Neprotivni se ni pravoj vjeri, ni nauku da se pjevaju sv. misi u slovenskom jeziku, ili se sv. evanđelje i djela staroga i novoga zavjeta dobro prevedena i protumačena čitaju i časostav pjevaju, jer koj stvari tri glavna jezika: jevrejski, grčki i latinski, on nacini i see ostale na svoju last i kvalitet.«

Ovim su neprijatelji Metodovi hametom potučeni i njihove sramotne spletke osudjeno. Da je bila u njih još iskra poštenja, bili bi umaknuli i na mrlu ostavili svečelog Metoda. Nu skvareno srce njihovo ni sada nije imalo da miruju. (Sljedeći konac.)

ovalcivimi pogrdnini izrazi krstite viš putnih, što Vam se može dokazati. Pak se još sada usudjujete reći, da se mrza na sve što daje talijančinom? Kako se može takvom laži pred svjet? Vi uđate nas kamenom, ja mi da vas hlebom? To može samo onaj učiniti komu su moždani izipiti a drugi, koji znado da je bog dao čovjeku slobodnu volju, neće toga učiniti.

Mi štujemo i štovat ćemo uvek poštene Talijane i Kneže (a i oni će nas) ali onakovo brbljavec poput onoga dopisnika čija zabava sastoji u područivanju sa velimi i malimi nećemo postovati jer bismo si dušu ogriješili!

Konačno moramo reći, da neka si g. dopisnik i njegovi kažinari izbjiju misao iz svoje glave da će ikad tinjančke Hrvate potajnjati, kao i obratno neće Hrvati njih pohrvati. Ako su pak društvo utemeljili za čitati i kartati to da tim kod Žanuta manjo novca potrošiti pak onda za to trubit po novinah, da imade u Tinjanu tako znamenito društvo, koje da je u ovo mjesec danah znatni efekt učinilo na radost i pliesak vijuh Tinjanaca (valjda Krnjelj), čini nam se smješno!

Viditi ćemo kašnje, ni dobro brusiti ražanj dok je zec u šumi. — Do vidjenja!

Iz Pazinčina u srednjoj Istri.

Školska vjeća.

U predzadnjem broju potužila si se »milna Sloga«, da u novo imenovanom provincialnom Školskom vjeću nema niti jednoga Hrvata. Žalostno je, da istarski Hrvati u tom vjeću nemaju svojega čovjeka, koji bi se brinuo za naš puk i zagovarao našu školu. Školsko vjeće, kako poznato, sastoji a) od predsjednika koji je c. k. namještaj, b) od dvaju članova izabranih od junte, koji su na žalost birani uvek iz junčine sredine, premda zakon dopušta, da može junta birati dvojicu i izvan sredine. Pravdno bi bilo da uzme junta u obzir na našu narodnost te da imenuje jednoga Talijana i jednoga Hrvata c) od izvestitelja za ekonomijske stvari, d) od dva juh pokrajinskih nadzornika, ovi pod c) i d) jesu c. k. čivnovnici, e) od jednoga katoličkoga svećenika, to bi i ovđe pravilo da bude jednom imenovan svećnik naša narodnosti a drugi put talijanski. f) od triju članova užetih iz puščkih i srednjih škola. Lepo je, da sjede u više sumi ravnatelji nu po zakonu nemore to biti, već bi mogao biti imenovan i koji učitelj. Na svojem mjestu bila je dakle tvoga opazka, da u Istri, gdje je dve trećine Hrvata, nemamo u provincialnom Školskom vjeću niti jednoga svojega čovjeka! Nepišemo ovo kao nepouzdanu novom Školskom vjeću već žalujemo što se neuzimljive nikakve obzire na većinu našega naroda u Istri! Imademo vrlo svećenika, imademo naših učitelja na puščkim i srednjim učilištih, imademo naobraženih muževah, koje bi mogla i junta izabrati, nu očividno je, da nas se zapostavlja. Dužnosti vršimo, a na prava nesmijemo ni pomisliti!

Doskora doći će na red i imenovanja kotarskih školskih vjeća. U takvom vjeću imaju mjesto a) kotarski kapetan, b) svećenik imenovan od biskupije, c) dva učitelja, jedan, koji je na najvišem stepenu među učitelji dočim, drugi je izabran između učitelja, d) tri člana imenovana od junte imajući pravo občinskoga izbera u ditištem kotaru. Junta je dosadaobično imenovala samo svoje ljudje, dvojimo dali je od 18 imenovanih svećenika u kojih se izteži i kameniti i mjestimico polokružni slojevi. Gdje su ti slojevi moćniji i vodoravni ili nakosi tu su kamenarice u kojih se taj liepi vapnenac u kojekakve svrhe priugotavlja.

Stari Kastav sivo se je oko šumasta vrha i iztaknuo crkvom sv. Jelene (377 m.) U grad se ulazi sa južne strane preko 87 liepo izklesanih stuba, a među bujnim maslinjac i vinogradim, koji su dugačkim i širokim gromač-

rosti, a u druga 3 kotara ima nase veliki broj. Nadamo se, da će ovoga puta biti junta pravedna to da će prvo imenovanja pogledati anagrafe, gdje će lako naći koliko i gdje nas ima u Istri. Čitali smo s radošću u istom broju »Naše Sloga« prvi članak, gdje se govori o juntinom predlogu gledje preimale školskoga zakona, sada je na junti da pokaze svoju pravednost imenovanjem talijanskih i hrvatskih članova u Školsku vjeća. Neka nekaže junta, da je imenovala predloženo joj od občina, jer najbolje znade u kojih i kakvih rukuh se nalaze naše občine.

Javna je tajna kako su nječkoj Talijani pod jedinim ili drugim izgovorom uništili stare naše občine namjerom, da skroje velike nove občine imajuće sredise u lakovom građu, gdje puše talijanski duh, nebili nas tako lagje mogli iztisnuti. Tako se je uništilo naše stare občine u Pićnu, Gračićeu i drugdje. U vreme izborah nastoje iz petnih žilah, da nedodiju u zastupstvo naši ljudi već srgoljni Talijaci i kakav šarognjak.

Pomoću ovakvih zastupstava ustrojilo su u čisto naših mjestih talijansko školo sa talijanskim učiteljem!

Takav učitelj nemože trpiti na predka u našom narodu već unu je jedino sveto, što je talijansko!

Doskora vidit ćemo, da li junti ozbiljno do predloženih reforma i suditi ćemo kod imenovanja novih Školskih savjetnika, kakvu je pravednost upotribila napram nam Hrvatom u Istriljubav i sloga zavladati će stopram onda u Istri ako se budete držali načela »Justitia regorum fundamentum.»

Putne crticice iz Istrije.

II.

Od D. Hirca.

(Navstavak.)

Biser-zrno stare Liburnije.

Od Rieke vodo ugodni putovi na više stranah. Sjedneš li u barku, evo to za pol sata u Martinšćici, gdje može razgledati jednu od najstarijih evropskih kvarantena, a osim toga viđeti i kamenarice, gdje vapnenac za rieku luku u veliko lomiše. Od Martinšćice kreni u Kraljevicu, razgledaj Frankopanski i Zrinjski grad, a tad zaploviti ušćem u ljevi bakarski zaljev, da nadiviš prekrasnoj okolicu grčkoga Patrasa, rimske Velcore, a sadašnjeg Bakra. Želiš li vidjeti mjesto, gdje Hrvat svojom mišicom krunu kralju, a život Evropi spasi, a ti hajde na slavljeno Grobničko polje. Danas nekrećemo u nijedno od ovih mesta, već u ono, koje no iztakosmo — u drevni Kastav grad.

Vode do njega dva puta: željeznički i kolni put.

Zeleznicom krećeš u 12 i pol poslio podne do Matulja, odkud ti je kreutti uzbrdice, te si za pol sata među gradskimi zidinama. Drugi je put kolni, koji je praktičniji, jer krajevo oko sebe točnije razgledati možeš. Za pol drugi sat evo to na podnožju drevnog Kastva grada. Do simo jure kraj bujali šumica u kojih se izteži i kameniti i mjestimico polokružni slojevi. Gdje su ti slojevi moćniji i vodoravni ili nakosi tu su kamenarice u kojih se taj liepi vapnenac u kojekakve svrhe priugotavlja.

Stari Kastav sivo se je oko šumasta vrha i iztaknuo crkvom sv. Jelene (377 m.) U grad se ulazi sa južne strane preko 87 liepo izklesanih stuba, a među bujnim maslinjac i vinogradim, koji su dugačkim i širokim gromač-

mi ogradjeni. Još se taj bujnošću iztiču smokvenice, lоворике, mogranji i baderi.

Minut ove stube na trgu si olijepom i širokom, kojega krasiti drevna crkvica sv. Fabijana i Sebastijana, a na okolo mu same kuće jednospratnice. Na lijevo od crkvice protegla se loža, poduprta sa osam masivnih, kamenitih stupova, dugacka 52, a široka 16 stopa. U ovoj loži, koju sagradio g. 1571, a obnovilo g. 1825, narod je u staro doba saborisao, sudio i vjećao o dobro svoga kraja. Dan danas se on tu na prijateljske dogovore sabere ili se za vremena pod krov zaklanja. Oko trga protegle su se na jednom mjestu odugacke kamenite klipe, gdje se za blagdana skupljaju kastavске krasotice, da se odmaraju, a daškom razblažuju svi oni, koji je dnevna pripuka suca umorila.

Ovaj trg sa svojimi sgradama, kao da je predgradje, jer kreću uzbrdice, ukažu ti se kamenita vrata a nad njima carski orao od g. 1731., kojim se ulazi u grad. Pred svakom skoro kućom uživila se široko lista loza ili porasla hladivo smokva, tako, da joj grane i do prozora sižu, mahni samo rukom, pak je puna sladka ploda. Na lijevo stoji opet crkvica sv. Trojice, a kad krećem ravno ukažu ti se podrtno ogromne crkve, koja je propala prije 150 po prilici godina.

Iznad ovih podrtna uzdigla se stolna crkva sv. Jelene, Zvonik od tri sprata stoji osamljen, a sagradjen bio 1774. godine. U crkvu vode troja vrata a ukrasena je sa pet žrtvenika. Svi su od bijela, crne, žute ili crvena mramora, kao i propovjedaonica i krstionica. Žuti mramor kopa se u Kastavštini kod Miljeti. Spomena su vredne i prekrasne klupe kanoničke, ukrasene lepotom rezbarijom. Kod crkvenih je vrata i škopionica, izradjena od bijela mramora g. 1641. Izvan crkve opet je loža, a pod joj pokriven nadgrobnimi pločama od god. 1637., 1672., 1773., 1778., a u jednu uklesan i postol, valjda tu pokopan kraj kastavski postolar. Netreba mi spominjati, da su pod hramom poraslo i dve medonosne lipa, a drugdje sade rado po Istriji i nekim strana u primorju ladanju ili koprivic.

Pod crkvom stoje dva zdenca, gdje nekoč lokva bijaše. U nju bacio jednom Kastavci svojeg okruglog kaptetu, pa kad je izplivati hotio, dotukao ga kamenjem. Na sud pozvani, upita ih sudac, tko ga je ubio. Pojedinci odgovorili: „Ja sam ga, moj brat je ga, moga brata brat i sudac Kinkolu i svi do vruga toga.“ I tako nemoguće začetnika našli.

Dnešnja Kastavština broji do 80 sola u kojih obitavaju sami hrvatski sokolovi, a dići se na 26 županija. Svaka županija sastoji od površi scela, a najveću sastavljuju mjesata: Jurčići, Milići, Tikići, Bačići, Tuhtani i Ferlani. Na čelu svake županije stoji župan, kojemu poglavarski dostavlja naredbe i propise, a ovaj pred sakupljenim pukom proglašuje.

U Kastvu je obča pučka škola, a ravnatelj joj dični rodoljub, pop Ernesto Jelušić, občinsko poglavarstvo, čitaonica, bratovština hrvatskih ljudi za Istru. U čitaonici te već kod ulaza iznenadujući kipovi držeći u ruci napise: „Dobro došli! složimo sol ujedinimo se!“ Dvorana je ukrasena lepim trobojnicama, a čitaoca soba bogatom knjižicom i obilnim brojem hrvatskih novina. Još se nedaleko čitaonice uzdignuo hrvatski stieg s kojega se više hrvatska trobojnica.

(Slijedi.)

POGLEĐ PO SVIETU.

U Trstu, 15. studenoga 1881.

Juči se otvorilo u Beču carevinsko vjeće, koje da će prije svega, uzeti na ruke, pretresanje carevinskog proračuna. Dalmatinski namjestnik, general Rodić, koji bijaše trun u oku Talijanačem i koji je vjećem, stupio je u stanje mira, a mjesto njega bude imenovan namjestnikom general Jovanović. Nekođi vele, da je to učinjeno zato, da se ugodi dalmatinskim Talijanom; ali mi toga nevjedujemo, jer bi u Dalmaciji opet bili, gdje se bilo prije petnaest godina. I Moravska je dobila nova namjestnika u osobi grafa Schönborna, čovjeka pravčića i pomirljiva, člana desne stranke carevinskog vjeća. Na tom su imenovanju Česi Taaffe veoma zahvalni, a Niemi mu nemogu dozamjeriti, jer da je tim opet kruto ranio sahnuće stablo njihovih nadab. Opet se govori o novih članovih gospodske vjećnice, koji da će biti svi pristaže Taaffjeva ministarstva.

Neko katoličko društvo česko da se misli prošnjom obratiti na carev vjeće, neka zakonom upostavi obvezno posvećivanje nedjeljom i blagdanom, koji da se tamo ružno progđuju.

Delegacije nisu još ni sad dovršile svog posla. Ljetošnje su Delegacije urodile Magyarom jako grčkim plodom, jer su njihovi prvi ljudi, Andrássy naime i privremenim vođitelj vanjskih posalih Kalay, neoprezo izbrbljali u njih kojošta, što bi bilo pametno zaručati, pak su se tim lakounim ponašanjem pred svećtom veoma osramotili.

Radilo se o posetu talijanskog kralja, kojega il nije trebalo primiti, ili se s njim i njegovim narodom iskrenije i dostojuanstvije vladati, pak sad nebi svjet kazao, da se kod nas jedno radi a drugo misli. Nego i to je nečemu koristilo, jer so sad pouzdano čuo, da ni Andrássy ni Kalay neće već nikad biti u Austriji ministri vanjskih posalih, sa kojeg su mješta i opet mogli nišemu naroda neizmerno škoditi.

Sad je kao gotovo, da će Haymorlovina naslednjicom postati grof Kalnoky, austrijski poklisa u Petrogradu, koji ako i nosi magjarsko ime, rođio se u Moravskoj, te pripada konservativnoj stranci, koja je mnogo poštenija i pravčići od tako zvanih liberalaca, bilo njemačkih bilo magjarskih.

Sad jo Francesko opet na prvom redu medju evropskim državama. Bar so sad opet o njoj više govori i piše nego o ikojoj drugoj. Tomu je uzrok Gambetta, koji je sad prvim ministrom Franceske Republike, pak sav svjet nadgadj, kojim će putem udariti i kakvom političkom gledati zasiliti svoje neizmerno slavohlepje. U ostalom ozbiljni ljudi kažu, da onaj čovjek, uza svu veliku okretnost duha, neima duboka moralnog ili čudorednog temelja, pak da sve što uradi, neće biti nego plitko i nestalo.

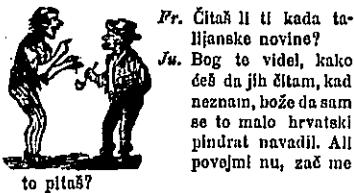
U onoj istoj mjeri, u kojoj se Gambetta u Franceskoj diže, knez Bismark u Njemačkoj pada. Izbori su mu izili i gore, nego se mislio da hoće. Njemački mu narod poslač neponudanici, zato da misli odstupiti, ali starac car Vilim da ga nagovara, neka još ostane da pomiriv se s Papom, neka skusi vladati pomoći središća, gdje da će mu tada biti gotovo na ruku katolički za-stupnici. Eto kako se svršio rat, što ga bio Bismarck naviestio katoličkoj crkvi, koja se vraća za bojišća slavnija nego ikada.

Iz Engleske ništa nova. U Rusiji uvjek joh i naopako. Narodna tamo stranka neće ni da čuje govoriti o kakvom savezu Rusije sa Austrijom, pa

ni o sastanku ruskoga cara s našim sudarajući se u tom sasvim sa našimi Magjari i Niemi ustavovirci. Srbi da će se što prije proglašiti kraljevom. I tamo vlasti skida nepovoljne pravoslavne biskupe, koji neimaju nikoga da jih brani, akoprem se utiču na cielu četu patriarkih i sinodah.

Rumunjska nemisli ni najmanje popustiti Austrije u donavskom pitanju. Pruska je u velikoj brigu jedno što ju Rusija tjeraj odštetu ratu, a drugo što joj se bune Arapi.

Franina i Jurina.

Fr. Čitaš li ti kada talijanske novine?

Ju. Bog to vidi, kako deš da ih čitam, kad neznam, hoće da sam

se to male hrvatski pindrat navaditi. Ali povejmi nu, zač me to pitati?

Fr. A te pitam, zač imam ovde jednu novinu talijansku, ka se zove Impudent i jo nešto nutri s Tinjanom.

Ju. A da je to nu, povej mi brzo jer mi se od značajnosti slike cede.

Fr. Da su tamo osnovali jedan kažin, ki da ēo Tinjan de kapoto potalijanči.

Ju. Da bi bili jahuli ču sedulici, bili bi šuplj oroh dobili, a tako ta...

Fr. Da, tobi se tako vidi, ali se hvale u tem članku, da se vidi u to mjesec danah jur dobar uspjeh.

Ju. Pa! Fran, sad se i ja nečio domišljjam, čul sam da se zove tu kažin gabinetto di lettura, a pak da nutri bakalar i drugo pripravljaju.

Fr. Dakle to je gabinetto od nečega drugega!

Ju. I još, da su se jur na prvoj večeri svalili i razbežali, jer da nisu se mogli va nečerom složiti, da budu sami al nel.

Fr. Dakle bon principijo, pak mi se još tu hvalli, da se vidi jur korist, i da u Tinjanu hrvatski nekako ružno govore i druge poštene osobe u to uplige ēa ti je znam još ča.

Ju. Znaš ēa ti jo, pup kad se nadmo mora se rasplet, dakle kad budemo vidili cveće, čomo i mi svoju reč, a za sada neka jin bude bakalaj u slast.

Različite vesti.

Biskup Dr. Juraj Dobrila.

Unatoč nam se jo tiskao poslednji broj „Naša Sloga“ razbolio se je presveti biskup. Već dulje vremena nije njegovo zdravje bilo u nejedvremenu redu, nu nitko nije ni od daleka slušio opisano pogibelji. Zadnji dan prošloga mjeseca upale mu se pluća te su sve toga i sledište dana (sv. Svetih) sv. pojavili za bolestivim život. Pomoću hrvatskog i nastojanjem vrilih, skrbnih i zabrinutih ličenika bolest je malušala — a lmo tomu i dana, da je sasvim nestala. Na dan tršćanskog patrona sv. Justa presvetili se je biskup izpovjed i prilesto, prem njo bilo već većko pogibelji, i to ne za poputnicu nego iz pobožnosti, da pocaši patronu grada i stolne crkve sv. Justa. — Na dan sv. Svetih raznešao se bio po gradu Trstu glas, da je presveti biskup umro a to je odmah telegrafirano u Beč i time je više bečkih novinama isto biskupovo smrtni donjelo. — Akoprem je upala pluća sasvim izčeznula te su još ostala stare kronične bolesti, koje mogu biti isto od pogibelji, ali nadati se jo u Boga, da će nam objljenogog pastira još uzdržati, u koju svrhu je ordinarijat preporučio svećenikom, da se zaanj u sv. Misi Bogu pomeže i na to drugu nagovaranju. — Ovom nesratnom prigodom posvodešli smo se, koliko i kako Trst ljudi i štuje svojega biskupa, to koliko prijateljai i štovateljai imade po svetu. Bez razlike stališa, vjere i narodnosti vidiši svaki čas kako dolaze ljudi obavjetiti se o stanju biskupa. Ostatovano polohdo ga je c. k. načelnik svih predstojnici oblasti dolazili isto da čuju štograd o toku bolesti. Naša Istra može se ponositi ovakvom sinom! Najvrća naša želja jest, da se svaki spaši s njim naradujemo radi povraćena mu zdravlju. Kolike sreće za nas, ali budemo mogli budućem broju javiti posvećenje opravljene našega

vrednoga pastira! Na pohode došao je i senjski biskup Dr. Juraj Posilović.

Biskupi u Bosni. Za nadbiskupu vrhovinskoga u Sarajevu imenovan je Dr. Josip Stadler, profesor na teologičkom fakultetu zagrebačkoga sveučilišta. Za biskupu u Mostaru imenovan je dosadani apostolski vikar fra Paskval Buconij.

† **Ivan Gašpar Bluntschli**, tajni savjetnik i čuveni državoslavac, profesor na heiderberškom sveučilištu, umro je 21. pr. m. u Karlsruhe u Badenskoj od kapi.

Svećenost u Dolini. Na 30. oktobra opredjeljena svećenost vršila se je dne 8. novembra u Dolini blizu Trsta. Svećenost je pridjelo političko društvo „Edinstvo“ u spomen dolinskoga tabora obdržavana dne 27. oktobra 1878. Odtkle se je spomenik 3rd metra visok u formi piramide s napisom „Spomen dolinskoga tabora dne 27. oktobra 1878.“ Mjesto Dolina bje ske izlikeno zastavami i jedan slavoluk podignut je u tu spodu. Na diskavu održa opredjeljena za governike stoljali su sledište napis: „Svetom lepši dnevi čelići so dantili, „Kdo se naša meje, Kdo so naši braća.“ Toča dneva vreme nije baš prijalo, pak se ipak sabralo preko 2000 ljudi, koji su iz raznih stranah došli. Prije svećenosti obdržavalo je političko društvo „Edinstvo“ svoju javnu obetu skupštini, koju je otvorio predsednik g. Ivan Nabergoj. U svome pozdravnom govoru sjestio se i težko oboljelog biskupa Dra. Jurja Dobrije to izrazio najtoplji želju, da ga Bog još za mnogo godina sačuva svojemu stolu. Društvo poimljeno je resoluciju gleda gradnje nove željeznicu, koja bi lmaču spojila Trst snutnjom državom. Ova jednoglasno popravljenja resolucija prijavit će se vlasti i državnom saboru u Beču. Iza tog sloboda je izbor novoga opredjela političkog društva „Edinstvo“ to na predlog g. Mata Polića izabrana su jednoglasno sledište gospoda: Za predsednika: Ivan Nabergoj, za odbornike: Gorjup Ivan iz Proške, Doleneč Viktor, Döllnar Ivan Jan Jurij dekan u Dolini, Nadlješki Stjepan Staro Gustav, Jenko Slavoj iz Podgrada Mohorče Rajmund župan u Sezani, Deveta, Josip pokrajinski zastupnik u Tolminu; za zamjenike: Lampe Edward, Oberšan Jakov trgovac u Divači, Orlje Franjo zupnik u Žminju, Puršić J. Marija, Trobec Anton, Primžel Josip, Valovec J. Marija, Sinđeru Franjo, Malanu J. Marija, Iza skupštine slijedila je svećenost, pjevanje, srećanje, zabava.

Soča slovenski llist izlazeći u Gorici donio je u svojem 43. broju poveći dopis iz Istre, radi kojega je bio taj broj konfisciran.

Nova vojska. Početkom ovoga mjeseca proglašen je novi obrambeni zakon za Bosnu i Hercegovinu, koje zemlje će unapred davati vojnike, budući godinu samo 1200 momaka a kasnije i više. Zakon je skoro isti koji i kod nas, služba traje 12 godina, 3 godine kod redovite vojske, 9 godina u rezervi. Pogodnosti uživat će vojnici muhammedanske vjere, imati će u petak svećenstvo i vjeroizpovjedstv, 2) diplomirani liječnici, 3) hodoč. Velike je razlika od našeg zakona, što svaki za vojničku službu sposobni muž, koji je uzet za vojnike, može u roku od tri mjeseca, brojeći od dana novečanja, staviti zamjenika, koji će za njega svršiti vojničku službu. Zamjenik morao je kroz zadovoljivi novacu i mora biti pripadnik bosanski ili hercegovacki. Slijedi, da će bogati Muhammedanac lako naći zamjenika za sebe. Gdje je jednakopravnost?

Izgorio brod. Piši iz Kandije, da je sasvim izgorio naša trgovacka mornarica brit „Prospero“, kapetan Martinolić. Bio je pun ugovora u jedrio je u Newcastle-a put Damiette u Egipat. Mornari su se spasili.

Proracun zajedničkoga ratnoga ministrata narasao je godine 1882. na 101.742.668 for. Za godinu 1881. dozvoljen je 104.136.75 for, traži se dakle za god. 1882. viša svota

od 1.006.838 for.

Kako javljaju iz Beča, opredjelio je car i kralj Franjo Josip udovica baruna Hajmerla 3000 forintu godišnje mirovine iz svoje privatne skrinjice, osim toga odgajati će se 7-godišnji sinđić pokojnikov o trošku cara. Od države brati će udovica Hajmerlovica 800 forint mirovinu na godinu.

Krunisanje ruskoga cara i carice biti će g. 1882. u injezecu ožujku kad će biti godina grozne smrti Aleksandra II. Krunisanje obaviti će se u staroj plesofinici ruske carevine, u Moskvi. Plesofinje carevo cievo je od slonove kosti. Ono potiče od Konstantina XI. cara bizantskog. Za vlaste Ivana groznog procijenjeno je da plesofinje je 2500 rubaljih. Plesofinje carično proizvod je iztoka, perzijanski, cievo iz araha i izlječeno sa 876 draguljima i rubinima, 1223 safirima, turskim i stinog bisera.

Koliko je Židovah? Po najnovijim vlastitim ima na svetu ukupno 6.824.240 Židova. Krom Rusije gaje ih Imade 1.632.000, najviše je Židovih u Austro-Ugarskoj, i to 1.111.000, u Poljskoj ih imade 780.000, u Njemačkoj 512.153, u Americi same 308.000, a u Španjolskoj samo 1000.

Banka „Slavija“ u Pragu pristupilo je u lipnju, srpnju i kolovozu t. g. 23315

novih članovah, koji su osigurali glavnici od 26.495.343 forintov i 62 novčića, te platili osigurnine i pristojbine 490.714.59. — Za stete izplatili je u ovoj dobi 222.196.89.

Kako se pomladnju konji. Kako lukavost red bi svim na svetu oblađala, nije ni prodavaće konjih mlinu, a da neizmislile nov način pomladnjuvanja tih životinja, kad ih prodati treba. — Budući so u mlađih konjih znade godina po broju zubova im, to su izmisliši nekoj konjari u susjednoj Ugarskoj varku, da konjem od četiri godine izvade ljepe četvrti Zub, i tako ih za jednu godinu pomlađe. Nu i tenu doskočilo je ugarsko ministarstvo za poljodjelstvo, obrt i trgovinu upozoriv tamošnje gospodarsko društvo na opreznost pri kupovanju konj za vojni crat, koji će kupovati konje 2—3 godine stare. — Zdravim konjem te dobe ustanovljena je cijena na 225 for.

Covjek od kaučuka. U Beču se pred 20 danah kazivao covjek, kojih 35 godina, kojega je koža nevjerojatno pružila. Dne 26. pr. m. pokazivalo se je na medicinskim kliničkima, te u prof. Alberta, gdje je popudio obič uduvljivo. Kožu na prvi može toli si nategnuti, da mu posve sakrije lice; na hrstu, rukuh, noguh, dái i na uslji može si nategnuti vrlo jalo. Inaću mu je koža isto boje i naravi, kao što i u obični covjeku. Ni sveučilišni profesori nemogu sl rasjasnit taj neobični pojav. Covjek od kaučuka potaknjuje i običinstvu za dobre novice, ima sijaset posjetnikah, to mu je vrlo dobro u njegovoj koži.

Vjerska osveta. Ulubskom okružju u Rusiji prestupio je neki židovski mladić na kršćansku vjeru. Židovi su urošili proti njemu, te da će se osvetiti. Pokršteni u strahu za život, potražili utodište u počajevskom samostanu, odakle ga židovi ugrabili i odprimoše u Austriju; mlađe Im nteče daduše odavale povrati se kući, nu kasnije ga nadujo u okružju kremenskom utopljena. Ubojice biljaju židovi, te jedan od njih bude odsudjan na dvije godine u затvor, dokim ostala trojica na 15 godina u Sibiriju.

Najveće baćve na svetu nalaze se u pivaru Barley Perkins u družini u Londonu. Svaka tih ogromnih baćavu sadržaje do 86.000 litara. Velika Heidelbergka baćva ima 212.250 litara. Baćav Striegli u Beču načinio je godine 1878 za Parizku Izložbu baćvu, koja bila nagradjena, te obziže 161.860 litara.

Kalifornija proizvodi je u prvoj polovici ove godine najviše zlata, naime do deset milijunih dokrah, a srebra protzvela je 200.000 dolara.

Ženat Iz Pariza javlja se ova krasna prijedvička, koja žene dovoljno karakterizira. Krasna gospotica, barunica It., naure prije fest mjeseci. Na pol mrtva, kad su lječnici već svu nadu izgubili, začinje ona zvoniti. »Ko ja?« zapita slabih glasom slobarevit. — »Krojačica. Donjela je tri nove haljine na pokus. Postala sam ju kući.« — »Zorite ju nastraga hukne barunica. Vrativ se krojačica, ustaže barunica, pokusa dvoje haljine, a kod trećih umrta. Nu unutri šapnu još: »Ovu treću točnicu morate premačiti; moj stas se dosta u njoj nelžiće.«

James Rothschild. Ovaj bogati židov preuzeo si je brijaćom britvom grkljan. Kuća Rothschildova je tako mnogobrojna, ovaj što si je dragovoljno uzeo život spadao je u ogranku obitelji; što stanuje u Parizu, prije se je govorilo, da je taj židovski James umro od kapi i nastoješi se je, da se ta vlast iz osobitih razloga čim više raširi, ali ipak se nije mogla prava istina na dugo sakriti, a tu glasi, da si je baron James Rothschild, taj mnogobrojni milionar radi velikoga gubitka na burzi uzeo život.

Kršćanstvo u Kini napreduje tako, da budi u misjonarom pokrštenje polazilo sa rukom kao dosada, bio de do g. 1900. u Kini do 100 milijuna kršćana.

Pogreb arapskoga svećenika. U Kafu pokopavao nedavno tjelesno ostanku sećka Hussain Age, koga su radi njegova obsežna teologičkoga znanja držali svetim. Umre je u 74 godini života. Mrtvo tielo prali su po propisih korana muznamenitij uleme, a na to postavili mrtvacu na glavu 55 godinah star turban. Pokojsnike natine nosio ga je od 15 svoje godine do smrti. Sprovod bio je ovim redom: Naprvo koračala su tri deve, natovarene kruhom i inim jelom, zatim tri ugojenja bik, za njima islo je 100 derviša, kojih su molili ili narcale. Za ovim nosili su uleme lice sa telom svećenika, a za licsom optočioča 100 zavijajućih derviša. Sprovod zatvorišo napokon mnogobrojno kočije, u kojih su se vozili državni dostojanstvenici. Na groblju putujući ješo i krah sliromatom, i bikove ublaži i izpokošo za dorive.

U Englezkoj piše se rado francuzko vino claret. Ova vrst vina je pravem smislu crni bordeaux, premda Englez avako bolje crno vino izm burgundskoga zovu claret. Za to vino plaćaju Englez slan novac Francuzom, nu on kad je Stoksen na rieki Garoni vinoigrade malo ne posve poharala. Francuzi su u velikoj slsci, da jim ne uzmakne lepa zaslušna na englezkih sterlingah, a toga se sada crno dalmatinsko vino, osobito iz Splita, na rukom francuzinskih vinskih trgovaca, menjuje, te Francuzi priljeđuju iz njega claret za Englez. Usled toga je cijena crnomo dalmatinskom vlinu za jednu trećinu poskocha. Nebi mogli naši trgovci neposredno prodavati dalmatinski claret u Englezku?

Književne vesti.

Pravo, pravničko-upravni list. Našim mlađim pravnikom preporučamo ovaj već devet godinu u Splitu pod uređateljstvom Antuna Simonića Izlazeći list pravničko-administrativne struke. Dohro bi imati i zagrebački pravnički list. Mjesecnika i tko može, neki su ga nabavili, ali osobito za nas u Cisljantiji važan je po pravilnosti ovaj u Dalmaciji jedan put na mjesec izlazeći list »Pravo«, koji donosi zanimljiva pitanja i rješenja naših sudova. Stoji na godinu for. 4.50, na pol godinu for. 2.25. Zupnikom, preukim učiteljom i pravničkim učenjicom na godinu for. 2.25.

Mlađi Hercegovac III koledar hercegovacki novi i stari za prostu godinu 1882. Pod ovim naslovom izlažu se u Mostaru tiskom don Frana Millštejnha koledar, koji uz obične, stvari ima i sgodnih pjesama i priljepodajku, pa će doći u horu onomu dieku našega naroda u Hercegovini.

Br. 1774

Razpis Natječaja.

Za službu šumara občine Kastavsko i pridruženih občinah: Berguda, Klane, Liscia, Skalnice i Studene.

Molbenice imaju se podnjeti najkasnije dne 30. novembra o. g. občinskom zastupstvu u Kastvu.

Plaća je 850 for. godišnjih na mjesecne unapredne obroke kod blagajne u Kastvu. Natjecatelj ima dokazati 1) da je izučio koj šumarski zavod i izpitom usposobljen za zamostalnu tehničko-gospodarstvenu šumsku upravu, ili da taj izpit položiti najkasnije do konca junija 1882. 2) da je tjelesno sposoban vršiti šumarsku službu. 3) da je podpuno vješt uredovnomu jeziku hrvatskemu. Opoža se, da za veći dio šume obstoje potvrđena privremena gospodarstvena osnova.

Uprava občine.
Kastav u Istri 20. oktobra 1881.
glavar Munit.

Prva Istarska TVORNICA VOSKA

Sinovah Antonu Artusi
u Rovinju

nagradjena II. darom na izložbi u Gradcu video kako sve više raste poraba njezinih voćarskih proizvoda te povećav tvornicu pruži svojim konsumentom cijene i pogodke uz koje se nije bojati konkurenčije. — Nudja svoje proizvode (svjeće, duplire, sviće bojdanske)

I. vrsti (complimento) po f. 2.2 kilo
II. " " 4.8 "
III. " " 1.6 "
Bojadinske svjeće na ulju " 9. —
Tako odmah plati dobitje 3%, odbitka (skonto), ili pakto na četiri mjeseca bez odbitka. Roha slobodna od vozarine do vsake željezničke stанице.

Svoj navedeno vrsti uz cijenu tvornice nalaže so u zakladah:

u Piranu kod g. A. Casali.

»Pazinu kod g. Mazzarelli & Mizzan.

na Rječi (Flume) kod g. A. Gilardi.

Što se tiće vrstnoca moglo bi ju jamiciti mnogo svjedoči raznličitih župnikih i crkvenih upraviteljih i razne povlače različitih novčića Beč i drugih pokrajina, nego protivno svakom nekoristnom blebenjaju pripušćaju vlastinici svoje proizvode sudi onih, koji će iste rabiti, a platić će se kad bude naručba pronadjeni, ca odgovara obećanju; u protivnom slučaju primiti će vlastinici tvorvice naručene proizvode na svoj trošak načar ili pakto će se platiti cijena najzadnje vrsti kao što kod III. vrsti.

Ték Novacah polag Borse u Trstu
od 4—16 Novembra 1881.

Dne	Car. dukt (čestini)	Napl.	Lire start.	Prid. srđe bro dogio	Car. dukt (čestini)	Dne	Car. dukt (čestini)	Napl.	Lire start. pri brodogio
1	5.58	—	—	—	9	5.58	9.36	—	—
2	5.58	9.36	—	—	10	5.58	9.36	—	—
3	5.57	9.36	—	—	11	5.57	9.36	—	—
4	5.56	9.35	—	—	12	5.57	9.36	—	—
5	5.56	9.36	—	—	13	5.57	9.36	—	—
6	5.57	9.36	—	—	14	5.57	9.36	—	—
7	5.57	9.38	11.78	—	15	—	—	—	—
8	—	—	—	—	16	—	—	—	—

Pregled trčanskog tržišta
dne 10. Novembra 1881.

OP	DO	for. čest.	for. čest.
Vosak primorski i ugarski za 100 k.	—	—	—
Kafa Portoriko	80	—	98
S. Domingo	62	—	72
Rio polag vrsti	48	—	68
Cukar austrijski	25	17	25
Cvjetlje trave bubačo (Grisantome)	58	—	75
Naranča, aknijela	50	—	50
Karuba puljezko . . . za 100 k.	4	—	—
Smokve Kalamata	19	—	—
puljezko	12	—	—
Limuni, skrinjica	150	7	50
Budemski liki mandulino pull za 100 k.	85	—	85
dalmatinske	87	—	85
Lešnaci	29	—	—
Šljive	20	—	33
Pšenica ruska	19	—	13
galučka	19	—	25
Kukuruz (turkinja) ruski	750	7	75
Raz	10	—	25
Jetam	8	50	9
Zob ugarska arbarska	11	—	13
Pašul (fazol), polag vrsti robo	12	—	12
Bob	10	—	13
Leča	10	—	10
Orži talijanski	19	75	22
inglezki (kitajski)	15	—	50
Vuna bosanska	108	—	115
moreske	116	—	125
arbarska	122	—	—
Istarska koruška jošolice	47	—	90
Stojarsko	43	—	70
Greda bukovice	10	80	12
Ulje Italij. nizje vrsti . . za 100 k.	6	—	11
" najbolje	57	—	69
" srednje vrsti	40	—	42
dalmatinsko	41	—	42
Istarsko ulje u barilah	10	—	10
Kameo ulje u kasetah	18	—	25
Kože strojene udake	165	—	185
suhu voljivo naško	75	—	103
dalm., lat. 1. bos	60	—	60
janje naško za 100 kom.	25	—	100
dalmatinska	60	—	90
kožje	56	—	70
vunene shane	56	—	63
suhu	53	—	70
zečje za 100 kom., u srebru	28	—	37
Bukalir	28	—	31
Sardelle i batil	13	—	25
Vitriol modri	26	—	27
Maso	27	—	20
Loj dalmatinski i naški	41	—	43
Salo	77	50	13
Slanina	66	—	67
Rakija stoljina 100 litarub	25	—	26
Gavlik istarski	9	—	—
Ruj naški	8	50	—
istarski	6	25	6
dalmatinski	6	25	6
Ljško od Javorika	12	50	13
Vinske strugotine (Gripula) sploh	31	—	48
Med	28	—	32
Lumber (jabučice od Javorike)	11	—	11
Pakal baril od 00 k.	375	—	0
Kunje strace	2	—	18
Catram dalmat.	14	—	16

Oglas.

Javljamo našim čitateljima i ostalom štoranom občinstvu, da smo pomoći Matice Hrvatske dati preštampati iz „Naše Sloga“ u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može dobiti kod Odpravnicija ovog lista po for. 1. Čist dobitak je namjenjen Našoj Slogi i Bratovščini hrvatskih ljudi u Istri, zato se nadamo, da ćemo ju razprodati u najkratčem vremenu.

Odpravnictvo „Naše Sloga“.